

РЕПУБЛИКА СРБИЈА
ВИШИ СУД У БЕОГРАДУ
Рех. бр. 12/10
Дана 07.12.2011. године
Београд
Тимочка број 15

ВИШИ СУД У БЕОГРАДУ, у већу састављеном од судије Анђелке Опачић - председника већа, и судија Весне Целетовић Цуцић и Герасимовић Драгомира – чланова већа, у правној ствари предлагача **Мартиновић Татјане** из Београда, ул. Његошева бр. 1/1, ради рехабилитације сада покојног **Јовановић Јована**, бившег из Београда, након рочишта одржаног дана **07.12.2011. године**, донео је

РЕШЕЊЕ

УСВАЈА СЕ захтев предлагача **Мартиновић Татјане** из Београда, за рехабилитацију сада покојног **Јовановић Јована**, рођеног 07.07.1912. године у Даниловграду, од оца Петра и мајке Јоване, преминулог дана 09.08.1994. године, па се **УТВРЂУЈЕ** да је **НИШТАВА** пресуда Окружног суда у Ријечи пословни број Ко. 405/54-20 од 14.02.1955. године, којом је оптужени Јовановић Јован оглашен кривим што је у току 1954. године са осталим окривљенима, у казнено поправној установи ради испољавања својих политичких ставова на линији резолуције ИБ-а, на непријатељски начин коментарисао актуелне и спољно-политичке догађаје, а у намери да у том правцу делују и на остала лица која су упућена на друштвено користан рад, чиме је починио кривично дело против народа и државе непријатељском пропагандом из члана 118 став 1 КЗ-а, на основу чега је осуђен на казну затвора у трајању од једне године и два месеца, па се бришу све правне последице наведене пресуде, а покојни **Јовановић Јован** из Београда се сматра **НЕОСУЂИВАНИМ**.

Образложење

Дана 16.01.2008. године Татјана Мартиновић је поднела предлог суду за рехабилитацију свог покојног оца Јовановић Јована. Предлагач је у свом предлогу навела да је њен покојни отац оглашен кривим за кривично дело против народа и

државе непријатељском пропагандом из члана 118 став 1 КЗ. Услед наведеног, њеном оцу је одузето право становања, а такође је лишаван слободе безброј пута. На основу наведеног, предложила је да суд усвоји њен предлог за рехабилитацију.

Поступајући по поднетом захтеву, Виши суд у Београду је у доказном поступку након свих прикупљених доказа које је доставио предлагач, као и након одржаног рочишта дана 07.12.2011.године, на коме је приступио подносилац захтева лично, извршио увид у списе предмета и то:

Увидом у Захтев за рехабилитацију од 16.01.2008. године, утврђено је да је кћерка покојног Јовановић Јована поднео захтев за рехабилитацију.

Читањем пресуде Окружног суда у Ријечи пословни број Ко. 405/54-20 од 14.02.1955. године, суд је утврдио да је оптужени Јовановић Јован, заједно са осталим оптуженима, оглашен кривим што је у току 1954. године са осталим окривљенима, у казнено поправној установи ради испољавања својих политичких ставова на линији резолуције ИБ-а, на непријатељски начин коментарисао актуелне и спољно-политичке догађаје, а у намери да у том правцу делују и на остала лица која су упућена на друштвено користан рад, чиме је починио кривично дело против народа и државе непријатељском пропагандом из члана 118 став 1 КЗ-а, па је на основу тога осуђен на казну затвора у трајању од једне године и два месеца. У образложењу наведене пресуде констатовано је да је чињенично стање на основу којег је оптужени Јовановић Јован оглашен кривим утврђено на основу исказа сведока.

Увидом у Извод из матичне књиге рођених општине Савски венац бр. 138/20V за 1945. годину, суд је утврдио да се предлагач Мартиновић Татјана налази у крвном сродству са покојним Јовановић Јованом чија се рехабилитација тражи.

Увидом у Извод из матичне књиге умрлих општине Звездара, текући број 878/56 за 1994. годину, суд је утврдио да је Јовановић Јован, преминуо 09.08.1994. године у Београду.

Из решења Окружног суда у Београду Кри. бр. 819/63 од 20.08.1963. године, суд је утврдио да је Јовановић Јовану продужен притвор до 07.09.1963. године, а да се у притвору налазио од 17.08.1963. године.

Из дописа шефа одељења кривичне писарнице Вишег суда у Београду од 20.05.2011. године, утврђено је да су уништени списи предмета Кри. 819/63.

Из дописа шефа стамбене инспекције упућене Јовановић Јовану, суд је утврдио да је Јовановић Јован изгубио право на становање у свом некадашњем стану који се налази у ул. Др Кестера бр. 19, из разлога што је више од две године био одсутан из Београда.

Увидом у документацију која је достављена суду од стране Архива Србије од 30.05.2011. године, суд је утврдио да је против Јовановић Јована покренута кривична истрага и одређен истражни затвор јер постоји основана сумња да је окривљени радио против постојећег стања у земљи, да је решењем Комисије за прекршаје упутила Јовановић Јована на друштвено користан рад у трајању од две године јер је ширио непријатељску пропаганду против постојећег уређења у ФНРЈ. Суд је такође утврдио и да је Управа државне безбедности водила досије о Јовановић Јовану у којем је наведено да је Јовановић радио за совјетску обавештајну службу и да је подржавао линију резолуције ИБ-а.

Предлагач Мартиновић Татјана је на рочишту за главну расправу од 07.12.2011. године изјавила да је њен отац ухапшен 28.06.1949. године због свог става да је Југославија чисто пољопривредна земља, да је индустрија блеф и да не треба ући у Балкански савез који је сада практично НАТО, а због чега је одлежао 7 година у затвору. Био је у Сремској Митровици, Баху, затим на Голом отоку, у Петровој рупи, а онда су га одвели у Билећу где је био на специјалној тортури зато што је био кум са генералом Бабићем који се политички разишао од Тита. Предлагач је истакла и да последице хапшења њеног оца трпи цела породица и дан данас и да због тога жели да се донесе решење којим ће се он рехабилитовати и поништити одлука суда у Ријечи јер је наведена пресуда била само покриће за касније ствари које су се дешавале.

Све изведене доказе суд је применом одредбе члана 8 Закона о парничном поступку у вези са чланом 30 став 2 Закона о ванпарничном поступку оценио, како појединачно тако и у међусобној вези, па је полазећи од овако утврђеног чињеничног стања утврдио да су испуњени услови за рехабилитацију наведеног лица, те да је захтев основан.

Одредбом члана 1 Закона о рехабилитацији („Службени гласник РС“ бр. 33/06) прописано је да се рехабилитују лица која су без судске или административне одлуке или судском или административном одлуком лишена, из политичких или идеолошких разлога, живота, слободе или неких других права од 6. априла 1941. године до дана ступања на снагу тог закона, а имали су пребивалиште на територији Републике Србије.

Поступак рехабилитације одређен Законом о рехабилитацији односи се само на оне акте репресије и насиља учињених из политичких или идеолошких разлога, који су за последицу имали лишење живота, слободе или неког другог грађанског права.

Наиме, овај суд је утврдио да је подносилац захтева доказао сродство са лицем чија се рехабилитација тражи, као и да је сада покојни Јовановић Јован на основу спорне пресуде Окружног суда у Ријечи пословни број Ко. 405/54-20 од 14.02.1955. године, осуђен на казну затвора у трајању од једне године и два месеца, а из разлога што је у току 1954. године са осталим окривљенима, у казнено поправној установи ради испољавања својих политичких ставова на линији

резолуције ИБ-а, на непријатељски начин коментарисао актуелне и спољно-политичке догађаје, а у намери да у том правцу делују и на остала лица која су упућена на друштвено користан рад.

На основу овако утврђеног чињеничног стања, суд је утврдио да је наведена одлука била мотивисана политичким и идеолошким разлозима, без ваљаних доказа и могућности осуђеника да се током поступка брани. Овакав став суд је заузео првенствено јер наведена одлука Окружног суда у Ријеци садржи врло уопштено и непотпуно образложење из којег се не види како је и на који начин утврђена кривица окривљеног, осим што је наведено да је чињенично стање утврђено на основу исказа сведока, а да је одбрана окривљених уважена само у оном делу која се односи на инкриминацију дела. На овај начин су током кривичног поступка прекршена најосновнија начела кривичног поступка, при чему је повређено и право на одбрану окривљеног Јовановић Јована.

Стога је овај суд уважио захтев за рехабилитацију, а који је поднела Мартиновић Татјана, кћерка покојног Јовановић Јована чија се рехабилитација тражи, и утврдио да се сада покојни Јовановић Јован рехабилитује и да је ништава пресуда Окружног суда у Ријеци пословни број Ко. 405/54-20 од 14.02.1955. године, и то од тренутка доношења, те да су ништаве и све правне последице које су наступиле након доношења исте, а да се рехабилитовано лице, сада покојни Јовановић Јован, сматра неосуђиваним.

Суд је ценио и остале предложене доказе али их посебно није образлагао, обзиром да сматра да исти нису од утицаја на другачију одлуку суда.

Сходно горе наведеним а применом одредби чл.1, 2, 3 и 5 Закона о рехабилитацији, суд је одлучио као у изреци решења.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА–СУДИЈА
Анђелка Опачић

ПОУКА О ПРАВНОМ ЛЕКУ:
Против овог решења
није дозвољена жалба

ДН-а:

1. Предлагачу **Мартиновић Татјани** из Београда, ул. Његошева бр. 1/1,
2. Министарству правде Републике Србије уз допис.

Судија,

